

USE OF SOCIAL NETWORKS FOR EDUCATIONAL PURPOSES IN HIGHER EDUCATION

SOSYAL AĞLARIN YÜKSEKÖĞRETİMDE EĞİTSEL AMAÇLI KULLANIMI

Özkan ÖZBAY¹

Abstract

In this study, which the most common usage social networks are preferred by the students, how the students use effective them in education and also to investigate students' attitudes towards to social networks. In this context, a questionnaire consisting of 21 questions was asked to fill by the students. The study group consisted of 40 second class undergraduate students from Elementary Mathematics Education, Early Childhood Education and Primary Education of Baskent University. Random sampling method was used to determine the study group. According to findings, the use of social networks widespread among the students. But social networks don't used desired level for educational purpose. At this point, managers, educators, other units and researchers have important roles.

Keywords: Social network, social media, education.

Özet

Bu çalışmada en yaygın kullanıma sahip sosyal ağlardan hangilerinin öğrenciler tarafından daha çok tercih edildiği, öğrencilerin bu sosyal ağları eğitimde ne kadar etkin kullandıkları ve öğrencilerin sosyal ağlara karşı olan tutumları saptanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda 21 sorudan oluşan bir anket öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma, Başkent Üniversitesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören Lisans 2. sınıf öğrencileri arasından basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 40 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre sosyal ağların öğrenciler arasında yaygın kullanılma sahip olmasına karşın eğitimde etkin kullanımının istenilen seviyede olmadığıdır. Bu noktada yöneticiler, eğitimciler, diğer yardımcı birimler ve araştırmacılara önemli roller düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal ağ, sosyal medya, eğitim.

¹ Öğr. Gör., Jandarma Astsubay Meslek Yüksekokulu, Sosyal Bilimler Bölümü, İletişim ABD, Ankara, ozkan.ozbay@msn.com

Giriş

Teknolojinin gelişmesi ve internet teknolojisinin hayatımızın vazgeçilmez bir unsuru haline gelmesiyle birlikte bireyler gerek eğitim, gerek iş, gerekse bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla internet kullanmakta ve günün büyük bir kısmını internet kullanımına ayırmaktadırlar. Evrensel olarak faaliyet gösteren dijital pazarlama ajansı We Are Social tarafından 2015 yılında yayınlanan ve yaklaşık olarak 240 ülkeyi kapsayan, ayrıca Türkiye de dahil olmak üzere dünyanın en büyük ekonomisine sahip 30 ülkenin ayrıntılı olarak yer aldığı, internet ve sosyal ağ istatistiklerini içeren rapor incelendiğinde;

- Dünya üzerinde yaşayan yaklaşık 3 milyar insanın (dünya nüfusunun yaklaşık %50'si) internet kullandığı,
- Dünyadaki aktif sosyal ağ kullanıcı sayısının yaklaşık 2 milyar olduğu,
- Günlük ortalama internet kullanımının dünya genelinde bilgisayarlar aracılığıyla 4.4 saat, cep telefonları üzerinden ise 2.7 saat olduğu,
- Yaklaşık olarak dünya nüfusunun %29'una denk gelen 2 milyar civarındaki aktif sosyal ağ kullanıcısının 1.7 milyarının sosyal ağ hesaplarına cep telefonları ile eriştikleri,
- Türkiye'nin 76.7 milyonluk nüfusunun 37.7 milyonunun (Türkiye nüfusunun yaklaşık %49'u) aktif internet kullanıcısı olduğu,
- Türkiye'de günlük ortalama internet kullanımının bilgisayarlar aracılığıyla 4.6 saat, cep telefonları üzerinden ise 2.9 saatle dünya ortalamasının üzerinde olduğunu,
- Türkiye'de mobil internet kullanıcı sayısının 31.7 milyon olduğu,
- Türkiye'deki 40 milyon aktif sosyal ağ hesabının %80'ine (32 milyon) mobil olarak erişim sağlandığı,
- 2014 raporuyla kıyaslandığında Türkiye'de aktif internet kullanıcısının %5, sosyal ağ kullanıcısının %11, mobil kullanıcı sayısının ise %2 arttığı görülmektedir (Wearesocial, 2015).

İnternet kullanım istatistikleri dikkate alındığında Türkiye'deki internet kullanımının dünya ortalaması üzerinde olduğu ve sosyal ağların internet kullanımında ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Günümüz özellikle gençlerinin sosyal ağlar üzerinde fazlaca zaman harcayıp bu ağlar üzerinden çevreleriyle etkileşim kurmaya çalıştıkları da aşikâr bir gerçektir. Ayrıca sosyal ağlar artık hayatımızın pek çok farklı noktasında (eğitim, iş, sosyal hayat ve özel hayat vb.) vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir. Sosyal ağlar sayesinde bireyler zamandan ve mekândan bağımsız olarak her konuda duygu, düşünce ve bilgilerini kolayca paylaşabilmekte, istedikleri kişilere rahatça ulaşıp bilgi alışverişinde bulunabilmektedirler. Bu açıdan sosyal ağlara baktığımızda eğitim kurumlarında yer alan; yöneticiler, eğitimciler ve diğer yardımcı birimler sosyal ağlar üzerinden öğrencilerle iletişim kurabilir ve onların sorunlarından haberdar olabilirler. Ayrıca eğitimciler dersle ilgili materyalleri bu sosyal ağlar üzerinden paylaşabilir ve öğrencilerin derslerle ilgili birbirleriyle etkileşim kurmalarını sağlayabilirler.

Ağ Kavramı

Ağ kavramı, sosyal bilimlerde “insan ilişkilerinin haritasının çıkarılması” anlamında kullanılmıştır (Rosen, 2007). Siemens (2004), ağ kavramını ögeler arasındaki bağlantı olarak tanımlamıştır. Ağ çalışmalarının başlangıcının ise “Eğer bir dizi N kişi olsaydı, bu N sayıdaki kişiler arasında her bir üyenin diğer üyelere k_1 , k_2 , $k_3...k_n$ bağlantılarıyla bağlı olma olasılığı ne olurdu?” sorusu olduğu söylenebilir.

Bir psikolog olan Stanley Milgram “The Small-World Problem” adlı teoriye deneysel bir çalışma yaparak cevap bulmaya çalışmıştır (Keltly, 2005). Milgram (1967), dünya üzerindeki herkesin birkaç aracı sayesinde birbirleriyle bağlantılı olduğu hipotezini test etmek için Boston-Omaha arasında birkaç yüz kişiyle yaptığı deneyde, deneklerden Boston’da yer alan hiç tanımadıkları, adreslerini bilmedikleri bir hedefe mektupla ulaşmalarını istemiştir. Denekler, hedef kişiyi tanıması muhtemel olan arkadaşlarına mektup yazmışlardır. Deney sonucunda hedefin eline geçen mektuplar incelediğinde bunların ortalama sadece altı kez el değiştirdiği tespit edilmiştir. Olay bir ağ ile modellendiğinde yolun başındaki kişi ile her altı uzunluktaki yolun sonundaki kişinin tanışıklığı olduğu ortaya çıkarılmıştır. Milgram’ın bu bulguları ilerleyen yıllarda “İnsan Ağı” olarak da adlandırılan “Six Degrees of Separation” kuramına dönüşmüştür. Bu kavram, küçük bir dünyada bireylerin kendilerine fayda sağlamak amacıyla kurdukları bağlantıların gücüne atıf yapmaktadır (Rosen, 2007). Bu açıdan bakıldığında ağlar modern çağın en önemli öğrenme unsurları olarak karşımıza çıkmaktadır (Mahran, 2006). Günümüzde ise teknolojik gelişmeler doğrultusunda internet ortamlarında oluşturulan sosyal ağların eğitimi destekleyecek şekilde öğrenme unsuru olarak kullanılması eğitime büyük katkı sağlayacaktır.

Sosyal Ağlar

Sosyal ağlar ilk insanların ortaya çıktığı ve ilk sosyal etkileşimlerin olduğu zamanlardan beri mevcut olan yapılardır (Coyle & Vaughn, 2008). Birçok farklı anlamda kullanımı olduğu için “sosyal ağ” tanımlanması zor bir terimdir (Lange, 2007). Ancak günümüzde bu kavram kişilerin duygu, düşünce ve bilgilerini internet veya bir ağ üzerinden yayımlanarak birbirleriyle etkileşime girmelerini sağlayan bir sosyal topluluk oluşturma şeklinde tanımlanabilir (Pretti, 2009). Başka bir deyişle, sosyal ağlar, bireylerin internet aracılığı ile toplum yaşamı içinde kendilerini tanımlayabilmelerine imkân sağlayan, onların birbirleriyle internet iletişim metotları üzerinden iletişime geçmelerini ve aynı zamanda kendi sosyal yaşamlarında yaptıkları gibi çeşitli jestleri simgeleyen sembolik birtakım hareketleri göstererek yine kendilerine ait bir sanal ortamda, sosyal iletişim kurmalarına yarayan sanal ağlara verilen genel bir kavramın adıdır (Polat ve Arabacı, 2014).

Storsul ve arkadaşları (2008), bir sosyal ağ oluşturmayı, insan hayatında yer alan “pastanede buluşma, grup olarak farklı festivallere katılma, parkta oyun oynama ve büyük bir alışveriş merkezinde zaman geçirme” şeklindeki dört temel etkinliğe benzetmektedirler. Storsul ve arkadaşlarına (2008) göre bireylerin bu dört temel etkinliğe katılmak istemelerindeki nedenleri ile sosyal ağlara katılmak istemelerindeki nedenleri temelde aynıdır; güzel zaman geçirme, eğlenme, dinlenme gibi.

Kullanıcılar sosyal ağlar aracılığıyla birbirleriyle iletişime geçmekte, kendileriyle ortak noktası olan diğer kullanıcılarla sanal topluluklar oluşturup bu topluluklar üzerinden önemli miktarda bilgi paylaşımında bulunmaktadırlar (Medina, 2007). Ellison (2008), sosyal ağların informal bir yapısı olsa bile eğitsel olarak öğrenme etkinliklerini destekleyebileceklerini vurgulamıştır. İnfomal öğrenmenin eğitim sistemlerinde

giderek önem kazandığı göz önüne alındığında sosyal ağların informal öğrenmeyi desteklediği ve bu şekilde, sosyal ilişkiler, görüşmeler, işbirliği ve görev paylaşımlarına dayanarak bilgi yapılandırılması açısından olağan üstü iletişim araçları oldukları söylenebilir (Arroyo, 2011).

Sosyal ağların genel özelliklerine baktığımızda;

- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıya e-posta, chat, anlık mesajlaşma, video, blogging, dosya paylaşımı, fotoğraf paylaşımı gibi çeşitli türden hizmetleri sağlayarak, kullanıcıların etkileşimini kolaylaştırır.
- Sosyal ağlar kullanıcıların bir veri tabanını tutarlar. Böylece kullanıcılar kolaylıkla arkadaşlarını bulabilir, topluluklar oluşturabilir ve kendileri ile ortak ilgiye sahip bireyler ile ortak paylaşımında bulunabilir.
- Sosyal ağlar kullanıcılarına çevrimiçi olarak kendi profillerini oluşturma imkânı verir ve kendi sosyal ağlarını ortaya koymalarını sağlar,
- Sosyal ağların büyük bir çoğunluğu ücretsizdir.
- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıdan gelen dönüte göre yeni özellikler ekler ve kendilerini geliştirirler. Aynı şekilde açık kaynaklı versiyonları ise kullanıcının kendi uygulamalarını geliştirerek siteye entegre edebilmesine olanak sağlar.
- Sosyal ağlar kullanıcının kendi erişim ve gizlilik kurallarını yine kendisinin düzenlemesini sağlarlar. Bu şekilde kullanıcılar neyi, hangi derecede, ne kadar ve ne oranda paylaşmak istediklerine karar verebilirler.
- Sosyal ağlar içerik, konu ya da ilgi alanına dayalı ilk nesil çevrim içi topluluklara odaklanmaktan çok birey temelli kişisel çevrimiçi topluluklara odaklanırlar (Özkan ve McKenzie, 2008; Akt: Mazman, 2009)

Tüm bu özellikleri ile sosyal ağların günümüz eğitim sistemleri içerisinde de kendilerine yer bulduklarını/bulabileceklerini eğitimde öğretim, yönetim ve hatta denetim amaçlı kullanımlarının eğitsel amaçlara ulaşma adına toplumlara büyük kolaylık sağlayacağı öngörülebilir bir durumdur (Polat ve Arabacı, 2014).

Son yıllarda çeşitli uygulamaların entegre edilmesiyle, sosyal ağların eğitimde kullanıldığı örneklerle de rastlanmaktadır (Barış ve Tosun, 2013). Sosyal ağların öğrenciler tarafından yaygın olarak kullanılması araştırmacıların dikkatini çekmiş ve bu ağların eğitimde kullanılmasına yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır:

Gülbahar ve arkadaşları (2010), Facebook, Twitter ve Flickr gibi sosyal ağların eğitim süreçlerinde farklı şekillerde kullanımlarına ilişkin araştırmalar ve önerileri ele almışlardır. Sosyal ağların birçok özelliği ve olanaklarının öğretmenlerin eğitim öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı, işbirlikli öğrenme ile desteklemelerine, öğrenci-öğrenci, öğrenci içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimini arttırmada, öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmaları ve geliştirmelerini sağlamada destek olduğunu belirtmişlerdir.

Brady ve arkadaşları (2010), uzaktan eğitimde birçok öğretim elemanının sosyal ağları kullandıklarını belirtmişlerdir. Çalışmalarında eğitim tabanlı bir sosyal ağ olan Ning'i kullanarak uzaktan eğitimde sosyal ağların öğrencilerle iletişim ve işbirliği için uygun olduğunu belirtmişleridir.

Tiryakioğlu ve Erzurum (2011), Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesinde görevli öğretim elamanlarının Facebook'u bir eğitim aracı olarak kullanıp kullanmadıklarını tespit etmeye çalışmışlardır. "Yaşı 46'nın üzerinde olan öğretim elamanlarının Facebook'u kullansa bile onun eğitim amaçlı kullanılmasına inanmamaktadır." varsayımlarını doğrulamışlar ve 50-55 ve 56 + yaş grubu öğretim elamanlarının Facebook'u eğitim amaçlı kabul etmekte diğer yaş gruplarına göre daha olumsuz bir tutum sergiledikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Barış ve Tosun (2013), Facebook sitesi üzerine bir e-portfolio yazılımı entegre ederek Tekirdağ Teknik ve Endüstri Meslek Lisesinde Mesleki Gelişim dersini alan öğrencilerin, e-portfolio sürecine yönelik tutumlarını belirlemeye çalışmışlardır. Öğrencilerin e-portfolio uygulaması sonrasındaki tutumlarının ortalaması, uygulama öncesindeki tutum ortalamalarından yüksek bulunmuştur.

Filiz ve arkadaşları (2014), Anadolu Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde öğrenim gören 178 öğrencinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkilerini incelemiştir. Bu doğrultuda öğrencilere Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği ve İnternet Bağımlılığı Ölçeği uygulamıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin İnternet Bağımlılıkları ile Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği'nin "sosyal etkileşim ve iletişim amaçlı kullanma" alt boyutu arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki, "tanıma ve tanınma amaçlı kullanma" alt boyutu arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ve "eğitim amaçlı kullanma" alt boyutu arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İşman ve Albayrak (2014), Sakarya Üniversitesi'nde üniversite ortak dersi olan "Okullarda Yönetim Bilişim Sistemleri" dersine yönelik bir Facebook grubu kurmuşlardır. Eğitim-öğretim sürecini desteklemek amacıyla oluşturulan bu grupta 8 hafta boyunca ders ile ilgili bilgi-doküman paylaşımı ve duyurular yapılmış ve öğrencilerin sorunlarının karşılıklı yazışarak çözülmesi sağlanmıştır. 8 hafta sonunda gönüllük esasına dayalı olarak seçilen 23 öğrencinin Facebook grubunun eğitim açısından etkililiği ile ilgili görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak alınmıştır. Elden edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin Facebook grubunu aldıkları ders açısından kullanışlılık, grup çalışmasına katkısı, duyuruların takibi, daha fazla insana erişim ve diğer faktörler açısından yararlı buldukları, bunun yanında grubun getirdiği bazı sınırlılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kilis ve arkadaşları (2014), AB FP7 Era.Net Rusya işbirliği kapsamında TÜBİTAK desteği ile yürütülen Ülkeler Arası Öğrenme için Katalizör olarak Sosyal Medya (SoMeCat)5 adlı araştırma projesi kapsamında, Türkiye ve Almanya'da yükseköğretim düzeyindeki öğretmenlerin sosyal medyaya karşı algısını belirleyerek iki ülke arasındaki kültürel farklılıkları ortaya çıkarmaya çalışmışlardır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak Türkiye'den Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ve Ankara Üniversitesi (AÜ), Almanya'dan Konstanz Gölü Üniversitesi (KGÜ) ve Berlin Teknik Üniversitesi (BTÜ) seçilmiştir. Toplamda 22 gönüllü eğitime 11 açık uçlu sorularak veriler toplanmıştır. Toplanan veriler, katılımcıların demografik bilgileri, göç, güncel teknolojiler, günlük hayatta ve eğitsel ortamlarda sosyal medya kullanımı ve algıların yanı sıra kültürel farklılıklar açısından analiz edilmiştir. Elde edilen verilere göre, öğretmenlerin sosyal medyanın eğitim odaklı potansiyelinin farkında oldukları ancak yeterli seviyede bilinçli olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Topal ve Akgün (2015), çalışmalarında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının eğitim amaçlı internet kullanımı ve öz-yeterlik algılarının belirlemeye çalışmışlardır. Araştırma sonucunda genel olarak öğretmen adaylarının bilgisayar ve internetle ilgili doğrudan deneyimleri arttıkça eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterlik algıları da artmakta olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Son yıllarda sosyal ağlar üzerinde yapılan çalışmalarda dikkate alındığında, gençleri zaman geçirmekten hoşlandıkları ortamlardan ayırmadan eğitsel aktivitelerde bulunmalarını sağlamak, internete bağlandıkları zamanının büyük kısmını sosyal ağlarda geçiren bireyleri eğitimde daha etkin kılmak adına sosyal ağların kullanılabilirliği görülmektedir (Barış ve Tosun, 2013).

Yöntem

Bu araştırma, tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılmış betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012). Araştırmaya konu olay, birey veya nesne kendi koşulları içinde değiştirilmeye çalışılmadan tanımlanmaya çalışılır. Tarama modelleri kendi içinde ikiye ayrılır. Bunlar: genel tarama ve örnek olay tarama modelleridir. Genel tarama modeli tekil ya da ilişkisel tarama olarak gerçekleştirilebilir. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2012). Bu araştırma modelinde bulgular, varolanın belli standartlara uyan ölçülerini bulmaya çalışmaktan çok, birey, nesne vb. durumlar arası ayrımların belirlenebilmesi amacıyla dönüktür.

Bu çalışmada; internet teknolojisinin gelişimine bağlı olarak internetin kullanım amaçları ve bu amaçlar doğrultusunda sosyal ağların bu kullanım oranındaki yeri, eğitimde sosyal ağların kullanımı ve sosyal ağlara karşı olan öğrenci tutumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan anket; internetin kullanım amaçları, sosyal ağların genel kullanımı, sosyal ağların eğitim açısından kullanımı, sosyal ağların öğrenciler üzerindeki etkisi olmak üzere dört ana bölümden ve toplamda 21 sorudan oluşmaktadır. Anket internet ortamında (GoogleDrive) hazırlanmış ve anket bağlantı adresleri ankete katılan kişilere ulaştırılarak doldurmaları sağlanmıştır. Anket sorularına verilen cevaplar SPSS 20 programı kullanılarak analizi edilmiş, ortaya çıkan bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmanın örneklemini Başkent Üniversitesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören Lisans 2. sınıf öğrencileri arasından basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 40 öğrenci oluşturmaktadır.

Bulgular

Anket çalışmasında basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 40 öğrenciye ulaşılmıştır. Ankete katılanların %17,5'i (7 kişi) İlköğretim Matematik Öğretmenliği, %40'ı (16 kişi) Okul Öncesi Öğretmenliği ve %42,5'i (17 kişi) Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören Lisans 2. sınıf öğrencileridir. Anket çalışmasına katılanların yaş aralıkları incelendiğinde %87,5'inin (35 kişi) 19-21 yaş, %12,5'inin (5 kişi) 22-23 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Anket sorularına verilen cevaplar incelendiğinde;

Öğrencilerin gün içerisinde internet kullanım sürelerini tespit etmek amacı ile sorulan sorunun frekans analizi Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

İnternet Kullanım Süreleri

Gün içerisinde kaç saat internet kullanıyorsunuz?		
	Frequency	Percent
Valid	1 saatten az	7,5
	1 – 3	65,0
	4 – 6	22,5
	7 – 9	2,5
	10 saat ve üzeri	2,5
	Total	40

Tablo 1’de yer alan veri analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin gün içerisinde internet kullanım sürelerinin 1-3 saat arasında yoğunlaştığı ve gün içinde aktif olarak geçirdiğimiz 16-18 saatlik bir sürenin ortalama %20’lik bir kısmını internet kullanımına ayırdıkları göze çarpmaktadır.

Öğrencilerin interneti kullanım amaçlarını tespit etmek amacı ile sorulan sorunun frekans analizi Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2

İnternet Kullanım Amaçları

İnterneti en çok hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?	Hiçbir Zaman (f)	Nadiren (f)	Bazen (f)	Çoğu Zaman (f)	Her Zaman (f)
Bilmediğim konular hakkında araştırma yaparım.	0	0	9	23	8
Eğitim amaçlı kullanım (Bilgisayar, Yabancı Dil vb. öğrenmek)	0	4	12	18	6
Okul, üniversite, meslek kursları ile ilgili faaliyetler hakkında bilgi almak için kullanım	2	5	15	11	7
Uzaktan eğitimde çevrimiçi ve çevrimdışı dersler yapmak için kullanım	10	9	12	5	4
Ders materyallerine ulaşmak için kullanım	0	2	12	18	8
Gündemi takip ederim	0	2	4	20	14
E-Kitap, Dergi, Gazete okurum	3	5	11	12	9
Haberleşme aracı olarak kullanım (Elektronik Posta almak/göndermek, Telefon, vb.)	0	1	6	18	15
İnternet bankacılığı için kullanım	18	8	10	2	2
Alışveriş yaparım	9	10	13	6	2
İndirim imkânlarından haberdar olmak ve yararlanmak için kullanım (Alışveriş, Otel, Bilet Satış vb.)	4	10	11	9	6

Online oyunlar oynarım (Knight, Metin2, İkarium, OGame vb.)	17	12	3	3	5
Şans oyunları oynarım (Bahis, Spor Toto, Sayısal Loto vb.)	31	5	2	0	2
Müzik dinlerim	0	1	7	15	17
Radio kanallarını dinlerim	6	4	12	12	6
Tv yayınlarını izlerim	7	6	8	9	10
Video/Film izlerim	1	3	7	13	16
Çevrimiçi Sohbet etmek için kullanırım (Skype, İCQ, Messenger vb.)	1	4	10	15	10
Sosyal ağlara ulaşmak için kullanırım (Facebook, Twitter, Google+, Youtube vb.)	0	3	2	12	23

Tablo 2’de yer alan veri analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin interneti çoğunlukla eğitim amaçlı olarak bilmedikleri konular hakkında araştırma yapmak için kullandıkları, ders materyallerinin birçoğunu internet aracılığı ile temin ettikleri söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin interneti bir iletişim aracı olarak kullanmakta oldukları, video/film, radyo kanalları, müzik dinleme gibi birçok işlemi gerçekleştirdikleri de görülmektedir.

Öğrencilerin hangi sosyal ağları kullandıklarını tespit etmek amacı ile sorulan sorunun frekans analizi Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3

Kullanılan Sosyal Ağlar

Hangi sosyal ağları kullanıyorsunuz?	Frequency	Percent
Blog	36	90,0
Facebook	40	100
Foursquare	19	47,5
Google+	25	62,5
Hi5	1	2,5
Instagram	21	52,5
Klout	17	42,5
MySpace	2	5,0
Twitter	21	52,5
Youtube	32	80,0

Tablo 3’te yer alan veri analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin sosyal ağ kullanım istatistikleri göz önüne alınarak sorulan en yaygın kullanıma sahip 21 sosyal ağdan sadece Tablo 3’te yer alan sosyal ağları kullandıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Blog, Facebook, Foursquare, Google+, Instagram, Klout, Twitter, Youtube kullandıkları görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin bu sosyal ağlardan birini kullananların %7,5, ikisini kullananların %32,5, üçünü kullananların %27,5, dördünü kullananların %17,5, beşini kullananların %10, altısını kullananların %5 oranında oldukları tespit edilmiştir. Kayıtlı oldukları bu sosyal ağların kullanım sürelerinin ise; 1 yıldan az %7,5 (3 kişi), 1-3 yıl arası %42,5 (17 kişi), 4-6 yıl arası %45

(18 kişi), 7-9 yıl arası %5 (2 kişi) olduğu tespit edilmiştir. Bu sosyal ağlara %92,5 oranında her gün erişim sağladıkları belirtilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağlara erişim sürelerini tespit etmek amacı ile sorulan sorunun frekans analizi Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4

Sosyal Ağlara Erişim Süresi

Sosyal ağları günlük ortalama kaç saat kullanıyorsunuz?		
	Frequency	Percent
Valid		
1 saatten az	5	12,5
1 - 3	23	57,5
4 - 6	11	27,5
7 - 9	1	2,5
10 saat ve üzeri	0	
Total	40	100,0

Tablo 4'te yer alan veri analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin sosyal ağlara erişim sürelerinin %57,5 oranında 1-3 saat arasında olduğu görülmektedir. Günlük ortalama internet kullanım istatistikler göz önüne alındığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun internet erişim süreleri boyunca sosyal ağlarda zaman harcadıkları söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin %85'i bu sosyal ağlara daha çok cep telefonu ile eriştiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin sosyal ağları kullanım amaçlarını tespit etmek amacı ile sorulan sorunun frekans analizi Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5

Sosyal Ağların Kullanım Amaçları

Sosyal ağları en çok hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?	Hiçbir Zaman (f)	Nadiren (f)	Bazen (f)	Çoğu Zaman (f)	Her Zaman (f)
Arkadaş çevremi genişletmek için kullanım (Yeni kız ya da erkek arkadaşlar edinerek)	14	13	7	6	0
Eski arkadaşlarımı bulmak için kullanım	1	8	8	16	7
Arkadaşlarımla ilgili gelişmeleri takip etmek için kullanım	1	6	3	17	13
Okulumla ilgili gelişmeleri takip etmek için kullanım	0	5	3	22	10
Arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanım	0	2	5	17	16
Günlük hayatla ilgili bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak için kullanım	0	3	8	16	13
Eğitsel içerikli bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak için kullanım (Bilimsel yayınlar; kitap, dergi; makale vb.)	0	6	10	15	9
Eğlence içerikli paylaşımlarda bulunmak için kullanım (Resim, video, yazı vb.)	2	3	8	17	10

Gündemde olup bitenleri takip etmek için kullanım	1	2	3	21	13
Gündeme ilişkin duygu ve düşüncelerimi paylaşmak için kullanım	5	5	9	15	6
Sosyal ağlarda yer alan oyunları oynamak için kullanım	11	6	8	8	7
Sosyal aktivitelerden haberdar olmak için kullanım	4	3	5	19	9
Sosyal aktiviteler organize etmek için kullanım	14	7	8	8	3

Tablo 5'te yer alan veri analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin sosyal ağları yeni arkadaşlar edinmekten çok, eski arkadaşlarını bulmak ve onlarla iletişim kurmak amacıyla kullandıkları görülmektedir. Ayrıca öğrenciler eğitsel içerikli paylaşımlarda bulunmaktansa eğlence içerikli paylaşımlarda bulunmayı tercih etmektedirler. Büyük çoğunluğunun da okulla ilgili gelişmeleri takip etmek için sosyal ağları kullandıkları ve bu ağlar aracılığı ile sosyal aktivitelerden haberdar oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin sosyal ağları eğitimde kullanım amaçlarını tespit etmek amacı ile sorulan sorunun frekans analizi Tablo 6'te yer almaktadır.

Tablo 6

Sosyal Ağların Eğitimde Kullanımı

Sosyal ağları eğitimde hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?			Hiçbir Zaman (f)	Nadiren (f)	Bazen (f)	Çoğu Zaman (f)	Her Zaman (f)
Ödev/Proje çalışmalarını paylaşmak için kullanım			0	2	11	19	8
Derslerimle ilgili çalışmalara destek olmak için kullanım			0	2	12	20	6
Derslerimle ilgili duyuruları öğrenmek için kullanım			0	3	6	19	12
Ödevlerimi/projelerimi ders öğretmenine teslim edebilmek için kullanım			0	2	7	20	11
Arkadaşlarımla ortak ödev/proje çalışmalar yapabilmek için kullanım			0	2	12	15	11
Derslerle ilgili konuları arkadaşlarımla tartışabilmek için kullanım			0	4	12	14	10
Ders materyallerine ulaşabilmek için kullanım			0	3	7	16	14
Çevrimiçi uzaktan eğitim dersleri yapabilmek için kullanım			7	11	10	8	4
Çevrimdışı uzaktan eğitim dersleri yapabilmek için kullanım			11	11	9	5	4

Tablo 6'da yer alan veri analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin sosyal ağları etkin olarak kullandıkları fakat bu ağları işbirlikçi öğrenme doğrultusunda ortak bir çalışma

yapmak yerine sadece ödev/proje çalışmalarını ders öğretmenine iletmek amaçlı kullandıkları söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Teknolojik gelişmeler her alanı etkisi altına almış ve bu alanlara büyük katkılar sağlamıştır. Eğitim ortamları da bu teknolojik gelişmelerden etkilenmiş ve eğitimde kullanılan eğitim yardımcı malzemeleri (bilgisayar, tablet, internet, etkileşimli tahta, projeksiyon cihazı, dijital öğrenme nesnelere vb.) bu gelişmelere paralel olarak değişim göstermiştir. Fakat bu eğitim yardımcı malzemelerinin eğitime katkı sağlayabilmesi için eğitim ortamlarına doğru şekilde entegre edilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada hayatımızın neredeyse vazgeçilmez bir parçası haline gelen sosyal ağların eğitimde kullanılabilir bir potansiyelinin olduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Kilis ve arkadaşları (2014), Durak ve arkadaşları (2014), İşman ve Albayrak (2014) tarafından yapılan çalışmalarda aynı amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilmiş ve benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada ilk olarak öğrencilerin günlük ortalama internet kullanım süreleri tespit edilmeye çalışılmış ve elde edilen bulgulara göre öğrencilerin %65'lik bir oranla günlük internet kullanım sürelerinin 1-3 saat arasında yoğunlaştığı ve %22,5'lik kısmının ise 4-6 saat arasında olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda yapılan bir başka araştırmada da internet kullanım sürelerinin benzer olduğu görülmektedir (Tektaş, 2014). Öğrencilerin interneti, bilmedikleri konularda araştırma yapmak, ders materyallerini temin etmek, video/film izlemek, müzik dinlemek ve sosyal ağlarla iletişim kurmak için kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağlara erişim sürelerine baktığımızda %57,5'inin 1-3 saat arasında, %27,5'inin ise 4-6 saat arasında erişim sağladıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaşları gereği akranlarıyla yakın ilişkiler kurmaya çalıştıkları dönemde olduklarından sosyal ağlar bu yönüyle gençlerin birbirleri ile ilişki kurabilmelerini sağlayan cazip bir araçtır (Tektaş, 2014). Dolayısıyla öğrenciler sosyal ağları internet erişim süreleri boyunca sürekli olarak kullanma eğilimindedirler. Ayrıca sosyal ağ kullanım istatistiklerine göre belirlenen 21 sosyal ağdan 10'unun öğrencileri tarafından kullanıldığı, bunlar içinden de %100 kullanım oranıyla Facebook'un ilk sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağları daha çok eski arkadaşlarını bulmak, çevresiyle iletişim kurmak, eğlence içerikli paylaşımlarda bulunmak, okulla ilgili gelişmeleri takip etmek ve sosyal etkinliklerden haberdar olmak için kullandıkları tespit edilmiştir. Filiz ve arkadaşlarının (2014) yaptığı çalışmada da araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal ağ kullanım amaçlarının en sık sosyal etkileşim ve iletişim amaçlı, sonra eğitim amaçlı ve son olarak da tanıma ve tanınma amaçlı kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Pempek ve arkadaşları (2009) tarafından 92 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen sosyal ağların ne kadar, hangi amaçlarla ve nasıl kullandıklarıyla ilgili çalışmalarında da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Sosyal ağların eğitimde kısmen de olsa öğrenciler tarafında kullandığı fakat bu ağlardan sadece ödev/proje çalışmalarını öğretmenlerine iletmek için yararlandıkları tespit edilmiştir. Sosyal ağların etkili bir eğitim ortamına dönüşmemesinin başında öğretmenlerin sosyal ağları yeteri kadar geleneksel sınıf ortamıyla bütünleştirememeleri, kullanılacak ders kapsamında ilgi çekici etkinlikler oluşturamamaları gelmektedir. Tombuloğlu ve İşman (2014) tarafından yapılan çalışmada bunu destekler nitelikte olup, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sosyal

ağlar üzerinden kendi alanlarına yönelik yürütülen faaliyetleri takip ettikleri ancak ders kapsamında sosyal ağlara yer vermedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Tınmaz ve Çağıltay'da (2012) benzer olarak çalışmalarında, çalışmaya katılanların büyük çoğunluğunun Facebook'un bir öğrenme ya da öğretim aracı olarak kullanılıp kullanılmayacağı noktasında emin olmadıkları ortaya çıkarmışlar ve bu kararsız durumun katılımcıların Facebook'un eğitimde kullanılması adına daha önce örnekler görmemesinden veya bu tarz etkinlikleri düzenlememiş ya da katılmamış olduklarından kaynaklandığını öne sürmüşlerdir.

Ayrıca öğrencilerin sosyal ağlara %85 oranında mobil aygıtlardan erişim sağladıkları tespit edilmiştir. Bu durum mobil cihazlardan internete erişildiği günümüzde, öğrencilerin bu imkâna kolay sahip olması ile açıklanabilir (Tektaş, 2014). Mobil cihaz kullanımının gün geçtikçe yaygınlaşması ve bu cihazların sürekli internete bağlanabilir özellikte olması doğrultusunda, sosyal ağ kullanım amaçlarının gün geçtikçe değişkenlik göstereceği öngörülebilir (Filiz ve arkadaşları 2014).

Hayatımızın her aşamasında kullandığımız ve büyük zaman harcadığımız sosyal ağlar informal öğrenmelerimizi sağlayan başlıca kaynaklar haline gelmişlerdir. Bu bağlamda sosyal ağları eğitimde etkin olarak kullanılabilmesi için şunlar gerçekleştirilebilir;

- Gün içerisindeki ortalama internete kullanımının büyük bir kısmının sosyal ağlar üzerinde harcandığı göz önüne alındığında, bu sürenin sosyal ağların eğitsel amaçlı olarak kullanılmasına yönlendirilmesi,
- Eğitim materyallerinin öğrencilerin internet kullanım amaçları doğrultusunda yeniden tasarlanması,
- Sosyal ağlara erişimin daha çok cep telefonları aracılığıyla gerçekleştiği göz alındığında mobil cihazlar için uygun uygulamalar geliştirilerek mobil öğrenmeye ağırlık verilmesi,
- Sosyal ağ kullanım alışkanlığımızı değiştirecek çalışmalar yapılması,
- Sosyal ağlar üzerinde çalışan eğitsel amaçlı uygulamaların geliştirilmesi,
- Sosyal ağları geleneksel sınıf ortamıyla bütünleştirebilecek faaliyetler düzenlenmesi,
- Öğrencilerin eğlence içerikli paylaşımlardan çok eğitsel içerikli paylaşımlarda bulunmalarının sağlanması,
- Sosyal ağlar üzerinde yapılandırmacı ve işbirlikçi öğrenmeyi destekleyen bir eğitim ortamı oluşturulması,
- Sosyal ağların eğitimde ödev/proje gönderim aracından çok fikir paylaşımlarının yapıldığı, ortak ürünlerin ortaya çıkarıldığı bir yer haline getirilmesi sağlanabilir.

Sosyal ağların eğitsel amaçlı kullanılmasına yönelik yapılacak çalışmalar farklı disiplinlere önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenle bu konuda nitel ve nicel analizler incelenerek bilimsel çalışmaların yapılması ve alan yazına yeni örneklerin katılması gerekmektedir.

Kaynaklar

- Arroyo, C.G. (2011). On-Line Social Networks: Innovative Ways Towards The Boost of Collaborative Language Learning. In International Conference ICT for Language Learning 4th Edition, Florence, Italy.
- Barış, M.F. ve Tosun, N. (2013). Sosyal Ağ ve E-Portfolyo Entegrasyonu: Facebook Örneği. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2 (2), 122-129.
- Brady, K., Holcomb, B., Smith, B. (2010). The Use of Alternative Social Networking Sites in Higher Educational Settings: A Case Study of the E-Learning Benefits of Ning in Education. Journal of Interactive Online Learning, 9(2).
- Coyle, C.L. & Vaughn, H. (2008). Social Networking: Communication Revolution or Evolution?. Bell Labs Technical Journal, 13(2), 13-18. (URL: http://www3.alcatel-lucent.com/enrich/v3i12009/pdf/BLTJ_Social_Networking_-_Communication_Revolution_or_Evolution.pdf, Erişim Tarihi: 30.01.2015)
- Durak, G., Çankaya, S., Yüncül, E. (2014). Eğitimde Eğitsel Sosyal Ağ Sitelerinin Kullanımı: Edmodo Örneği. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 41.
- Ellison, N.B. (2008). Introduction: Reshaping Campus Communication and Community Through Social Network Sites. The ECAR Study of Undergraduate Students and Information Technology, 8, 19-32. (URL: <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/ers0808/rs/ers08082.pdf>, Erişim Tarihi: 05.01.2015)
- Filiz, O., Erol, O., Dönmez, İ.F., Kurt, A.A. (2014). BÖTE Bölümü Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçları ile İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Journal of Instructional Technologies & Teacher Education, 3(2), 17-28.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., Madran, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. (URL: http://orcun.madran.net/yayinlar/sosyal_aglarin_egitim_amacli_kullanimi.pdf, Erişim Tarihi: 05.04.2015)
- İşman, A. & Albayrak, E. (2014). Sosyal Ağlardan Facebook'un Eğitime Yönelik Etkililiği. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(1), 129-138.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (24. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kelty, C. (2005). Stanley Milgram's Small World Experiment. (URL: http://cnx.org/contents/050dc702-510e-4f96-b45c-b0d91b95537a@3/Stanley_Milgram%27s_Small_World_, Erişim Tarihi: 03.01.2015)

- Kert, S.B. & Kert, A. (2010). The Usage Potential of Social Network Sites for Educational Purposes. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2), 486-507.
- Kilis, S., Rapp, C., Gülbahar, Y. (2014). Eğitimde Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Yükseköğretim Düzeyindeki Eğitimcilerin Algısı: Türkiye-Almanya Örnekleme. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 3(3), 20-28.
- Lange, P.G. (2007). Commenting on Comments: Investigating Responses to Antagonism on YouTube. Paper Presented at The Annual Conference of The Society for Applied Anthropology. Tampa, Florida. (URL: <https://sfaapodcasts.files.wordpress.com/2007/04/update-apr-17-lange-sfaa-paper-2007.pdf>, Erişim Tarihi: 10.02.2015)
- Marhan, A.M. (2006). Connectivism: Concepts and Principles for Emerging Learning Networks. The 1st International Conference on Virtual Learning, ICVL 2006, 209-216. (URL: http://fmi.unibuc.ro/cniv/2006/disc/icvl/documente/pdf/met/19_marhan.pdf, Erişim Tarihi: 15.01.2015)
- Mazman, S.G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Medina, M.G.R. (2007). A Look at The Factors Influencing The Utilization and Enjoyment of Computer Based Social Network. Dissertation Abstract International, 46.
- Milgram, S. (1967). The Small World Problem. *Psychology Today*, 1(1), 61-67. (URL: <http://snap.stanford.edu/class/cs224w-readings/milgram67smallworld.pdf>, Erişim Tarihi: 21.01.2015)
- Özkan, B. & McKenzie, B. (2008). Social Networking Tools for Teacher Education. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference*. 2772-2776. Chesapeake, VA: AACE.
- Pempek, T. A., Yermolayeva, Y. A. ve Calvert, S. L. (2009). College Students' Social Networking Experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(3), 227-238.
- Polat, M. & Arabacı, İ.B. (2014). Eğitimde Açık Liderlik ve Sosyal Ağlar. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 6(1), 257.
- Preeti, M. (2009). Use of Social Networking in A Linguistically and Culturally Rich India. *The International Information & Library Review*, 41(3), 129-136. (URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1057231709000290>, Erişim Tarihi: 20.01.2015)

- Rosen, C. (2007). Virtual Friendship and The New Narcissism. *The New Atlantis*, 17, 15-31. (URL: <http://www.thenewatlantis.com/publications/virtual-friendship-and-the-new-narcissism>, Erişim Tarihi: 03.03.2015)
- Siemens, G. (2004). *Connectivism: A Learning Theory For The Digital Age*. (URL: <http://www.elearnspace.org/Articles/connectivism.htm>, Erişim Tarihi: 14.02.2015)
- Storsul, T., Arntseth, H. C., Bucher, T., Enli, G., Hontvedt, M., Kløvstad, V. and Maasø, A. (2008). *New Web Phenomena. Government Administration and The Culture of Sharing*. (URL: <https://www.duo.uio.no/handle/10852/27242>, Erişim Tarihi: 20.02.2015)
- Tektaş, N. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(17), 851-870.
- Tınmaz, H. & Çağiltay, K. (2012). *Social Networking Website Analyses: Usable and Instructional Facebook*. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 11 (21), 69-82
- Tiryakioğlu, F. & Erzurum, F. (2011). *Bir Eğitim Aracı Olarak Ağların Kullanımı*. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications. Antalya, Turkey.
- Tonbuloğlu, İ. & İşman, A. (2014). Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Profillerinin İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 320-338.
- Topal, M. & Akgün, Ö.E. (2015). Eğitim Fakültesinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Eğitim Amaçlı İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi: Sakarya Üniversitesi Örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 343-364.
- Wearesocial (2015). URL: <http://wearesocial.net/blog/2015/01/digital-social-mobile-worldwide-2015/>, Erişim Tarihi: 25.02.2015)